

Súd: Najvyšší súd SR  
Spisová značka: 4Obdo/7/2018  
Identifikačné číslo spisu: 7710202761  
Dátum vydania rozhodnutia: 28.02.2019  
Meno a priezvisko: JUDr. Viera Pepelová  
Funkcia: sudca  
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2019:7710202761.1

## UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu ZACHEM, a. s. Strážske, so sídlom Námestie osloboditeľov 70, Michalovce, IČO: 31 730 191, zastúpeného Mgr. Zuzanou Bdžochovou, advokátkou, so sídlom Palkovičova 16, Bratislava, proti žalovanej JUDr. E. T., Notársky úrad so sídlom L. 9, Y., právne zastúpenej JUDr. Samuelom Baránikom, advokátom, so sídlom Podjavorinskej 7, Bratislava, o určenie neplatnosti právnych úkonov, vedenom na Okresnom súde Michalovce pod sp. zn. 22Cb/37/2010, o dovolaniach žalobcu a žalovanej proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach č. k. 3Cob/78/2015-421 z 25. augusta 2016, takto

### rozhodol:

I. Rozsudok Krajského súdu v Košiciach č. k. 3Cob/78/2015-421 z 25. augusta 2016 z r u š u j e a v e c v r a c i a Krajskému súdu v Košiciach na ďalšie konanie.

II. Uznesenie Okresného súdu Michalovce č. k. 22Cb/37/2010-440 zo dňa 20. januára 2017 z r u š u j e

### Odôvodnenie

1. Okresný súd Michalovce (ďalej aj „súd prvej inštancie“ alebo „okresný súd“) svojim v poradí tretím rozsudkom č. k. 22Cb/37/2010-344 z 09. marca 2015 určil, že všetky právne úkony vykonané spoločnosťou ENERGY SK a. s., Námestie sv. Martina 9, 908 51 Holíč, IČO: 362 32718, ako likvidátora žalobcu, v mene žalobcu dňa 24.05.2006, ktoré sú zaznamenané v notárskej zápisnici spisanej notárkou JUDr. E. T., so sídlom Notárskeho úradu v Y., zo dňa 24.05.2006, sp. zn. N 78/2006, NZ 20212/2006, NCRI 20105/2006, a to žiadosť o spísanie notárskej zápisnice, žiadosť o prijatie peňazí do notárskej úschovy, vyhlásenie o účele zloženia peňazí do notárskej úschovy, vyhlásenia o osobe, ktorej majú byť zložené a prijaté peniaze vydané, vyhlásenie o vzdaní sa dispozičného práva nakladať so zloženými peniazmi, vyhlásenie o zaplatení zálohy na súdny poplatok a ďalšie náklady súvisiace so súdnou úschovou a právny úkon vyhlásenia notárky JUDr. E. T. o prijatí peňazí do notárskej úschovy, sú neplatné. Zároveň určil, že notárska zápisnica spísaná notárkou JUDr. E. T., so sídlom Notárskeho úradu v Y., zo dňa 24.05.2006, sp. zn. N 78/2006, NZ 20212/2006, NCRI 20105/2006 je neplatná. Žalovanej uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi trovy konania vo výške 3.890,87 Eur, pozostávajúce z uhradených súdnych poplatkov o výške 431,44 Eur, hotových výdavkov vo výške

3,97 Eur a trov právneho zastúpenia v výške 3.455,46 Eur.

2. V odôvodnení rozhodnutia uviedol, že v súlade so zistenými okolnosťami prípadu dospel k záveru, že žalobca má na požadovanom určení naliehavý právny záujem, pretože môže v danom právnom vzťahu takýmto určením dosiahnuť odstránenie spornosti a ochranu svojich práv a oprávnených záujmov, keďže sa vytvorí pevný základ pre právne vzťahy strán sporu. Uvedené je zrejmé aj s poukazom na to, že žalobca vystupoval, resp. vystupuje aj v ďalších súdnych konaniach, kde sa riešia, resp. riešili právne vzťahy (resp. jednotlivé nároky) k peňažným prostriedkom, ktoré vytvorili predmet notárskej úschovy N 78/2006. Vzhľadom na povahu, charakter a obsah vyhlásení obsiahnutých v notárskej zápisnici N 78/2006 je zrejmé, že počet sporov by v prípade žalobcu len narastal, a ten by musel vystupovať v pozícii či už žalobcu alebo žalovaného opätovne. Okresný súd viazaný názorom Krajského súdu v Košiciach, vyslovený v jeho rozhodnutiach č. k. 3Cob/53/2011-95 zo dňa 28.04.2011 a č. k. 3Cob/60/2013-250 zo dňa 30.01.2014, vychádzal z toho, že za žalobcu v danom prípade konal likvidátor, ktorý ním nebol, pretože rozhodnutie súdu prvej inštancie o zrušení žalobcu a jeho likvidácii bolo odvolacím súdom zrušené. Bolo povinnosťou žalovanej skúmať oprávnenosť likvidátora konať za žalobcu a nemožno súhlasiť, že žalovaná nenesie zodpovednosť za notársky úkon, pretože ak požadovaný úkon odporuje zákonu alebo iným všeobecne záväzným právnym predpisom, notár je povinný odmietnuť tento úkon vykonať (§ 36 ods. 1 Notárskeho poriadku). Podľa názoru súdu prvej inštancie bolo povinnosťou žalovanej v rámci jej činnosti, ako notára, vykonať také skúmanie ohľadne existencie oprávnenia spoločnosti ENERGY SK, a. s. vystupovať v mene žalobcu (teda, či uznesenie Okresného súdu Košice I č. k. 27Cb/263/2004-208 z 20.03.2006 nadobudlo právoplatnosť, resp. či opis uznesenia, ktorý bol žalovanej prípadne predložený, nebol opatrený falošnou doložkou právoplatnosti/vykonaťelnosti) a za tým účelom bola povinná vykonať také úkony, ktoré v konkrétnom prípade možno od nej spravodlivo požadovať. Tým, že žalovaná neodmietla vykonať notársky úkon, ktorý odporuje zákonu alebo iným všeobecne záväzným právnym predpisom, zanedbala svoje povinnosti, čoho si musela byť aj vedomá. Podľa súdu prvej inštancie je zrejmé, že spoločnosť ENERGY SK, a. s. nebola oprávnená konať v mene žalobcu ako likvidátor, teda nemohla prejaviť vôľu žalobcu, tak ako je zachytená v notárskej zápisnici N 78/2006 a preto je takýto úkon neplatný podľa § 37 ods. 1 a § 39 Občianskeho zákonníka. Jedná sa o absolútnu neplatnosť, ktorá pôsobí zo zákona a od počiatku, takže subjektívne občianskoprávne práva a povinnosti z takéhoto právneho úkonu vôbec nevzniknú, pričom nie je rozhodné, či účastníci úkonu o dôvode ich neplatnosti vedeli. Absolútnu neplatnosť musí súd skúmať z úradnej povinnosti. Pokiaľ ide o pasívnu legitimáciu v konaní, súd mal za to, že je u žalovanej daná vzhľadom k tomu, že na základe žiadateľa vzniká medzi zložiteľom a notárom právny vzťah upravený v zápisnici o úschove, ktorého zákonná úprava je obsiahnutá v § 747 až § 753 Občianskeho zákonníka a ustanovenia § 65 až 73 Notárskeho poriadku sú osobitnou úpravou vo vzťahu k všeobecnej úprave Občianskeho zákonníka. Zmluva o úschove je dvojstranným právnym úkonom, kde na jednej strane vystupuje zložiteľ a na druhej strane uschovávateľ. Notárovi vzniká oprávnenie disponovať predmetom úschovy a zároveň povinnosť postupovať podľa pokynov zložiteľa. Notár po prijatí peňazí zodpovedá aj za prípadný vznik škody. Žalobca preukázal, že z už uvedených dôvodov má naliehavý právny záujem aj na určení neplatnosti jednotlivých úkonov bližšie špecifikovaných vo výroku rozsudku, keďže tie sú uvedené a opísané v samotnej notárskej zápisnici. Zároveň vo vzťahu k jednotlivým štátnym orgánom platí, že tieto by predmetnú notársku zápisnicu (jej obsah) bez ďalšieho museli považovať za pravdivú (prípadne záväznú) podľa § 134 zákona č. 99/1963 Zb. Občianskeho súdneho poriadku (ďalej aj „O. s. p.“ alebo „Občiansky súdny poriadok“) a to aj vo vzťahu k iným, ako súdnym konaniam (§ 24 zákona č. 563/2009 Z. z.). V takomto prípade by potom bolo na žalobcovi, aby niesol dôkazné bremeno opaku. Vyslovením neplatnosti týchto úkonov, resp. samotnej notárskej zápisnice (verejnej listiny) ju tak nemožno považovať za verejnú listinu a spájať s ňou zákonom ukladané, resp. predvídané právne následky. Súd prvej inštancie neprisvedčil argumentácii žalovanej, že v posudzovanom prípade nejde o právny úkon podľa § 34 Občianskeho zákonníka, keďže právny úkon je prejav vôle, pričom z obsahu predmetnej notárskej zápisnice jednoznačne vyplýva prejav vôle subjektu práva, a to žiadosť o spísanie notárskej zápisnice, žiadosť o prijatie peňazí do notárskej úschovy, vyhlásenie o účele zloženia peňazí do notárskej úschovy, vyhlásenie o osobe, ktorej majú byť zložené a prijaté peniaze vydané, vyhlásenie o vzdaní sa dispozičného práva nakladať so zloženými peniazmi, vyhlásenie o zaplatení zálohy na súdny poplatok a ďalšie náklady súvisiace so súdnou úschovou a

vyhlásenie notárky o prijatí peňazí do notárskej úschovy. V opačnom prípade by totiž nešlo vôbec o právny úkon, čím by sa poprela samotná notárska zápisnica ako je definovaná v ustanovení § 3 Notárskeho poriadku. Vzhľadom k uvedenému súd žalobe vyhovel a o trovách konania rozhodol podľa § 142 ods. 1 O. s. p.

3. Krajský súd v Košiciach (ďalej aj „krajský súd“ alebo „odvolací súd“) na základe žalovanou podaného odvolania rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdil rozsudkom č. k. 3Cob/78/2015-421 z 25. augusta 2016 vo výroku, ktorým súd určil, že všetky právne úkony vykonané spoločnosťou ENERGY SK, a. s., ako likvidátora žalobcu, v mene žalobcu dňa 24.05.2006, ktoré sú zaznamenané v notárskej zápisnici spisanej notárkou JUDr. E. T., so sídlom Notárskeho úradu v Y., zo dňa 24.05.2006, sp. zn. N 78/2006, NZ 20212/2006, NCRI 20105/2006 sú neplatné (prvý výrok napadnutého rozsudku). Krajský súd zmenil napadnutý rozsudok vo výroku, ktorým súd určil, že notárska zápisnica spísaná notárkou JUDr. E. T. so sídlom Notárskeho úradu v Y., zo dňa 24.05.2006, sp. zn. N 78/2006, NZ 20212/2006, NCRI 20105/2006 je neplatná a žalobu v tejto časti zamietol (druhý výrok napadnutého rozsudku). Zároveň zmenil aj výrok o náhrade trov konania a priznal žalobcovi jednu tretinu trov konania (tretí výrok napadnutého rozsudku).

4. Vo svojom rozhodnutí uviedol, že na odvolanie podané za účinnosti Občianskeho súdneho poriadku aplikoval v čase rozhodovania o podanom odvolaní zákon č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej aj „C. s. p.“ alebo „Civilný sporový poriadok“), pričom v zmysle § 470 ods. 2 prvá veta C. s. p. právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali pred dňom nadobudnutia účinnosti C. s. p. zostávajú zachované. Vo vzťahu k prvému výroku napadnutého rozsudku odvolací súd uviedol, že súd prvej inštancie správne zistil skutkový stav, vec po právnej stránke posúdil v súlade so zákonom a správne rozhodol, preto sa odvolací súd v celom rozsahu stotožnil s odôvodnením napadnutého rozhodnutia (387 ods. 2 C. s. p.). Navyše dodal, že žalobca je nepochybne aktívne legitimovaný na podanie tejto žaloby, pretože do úschovy boli uložené jeho peniaze za účelom splnenia záväzku a ukladala ich osoba, ktorá preukázateľne nebola na to oprávnená. Aj pasívna legitimácia žalovanej je daná, pretože na základe žiadosti zložiteľa vznikol medzi ním a notárom právny vzťah, upravený zákonom (§ 65 až § 73 Notárskeho poriadku a § 747 a nasl. Obchodného zákonníka). Poznamenal, že zložiteľ nebol oprávnený na zloženie peňazí do notárskej úschovy v mene žalobcu, pričom bolo povinnosťou žalovanej pri náležitej odbornej starostlivosti zistiť existenciu oprávnenia zložiteľa na realizáciu uvedeného právneho úkonu. Vo vzťahu k preukázaniu naliehavého právneho záujmu na požadovanom určení (ustanovenie § 80 písm. c/ O. s. p., resp. § 137 písm. c/ C. s. p.) uviedol, že žalobca preukázal, že bez takéhoto určení by sa jeho právne postavenie stalo neistým, nakoľko bolo nakladané s jeho pohľadávkou osobami, ktoré na to neboli oprávnené, pričom táto pohľadávka nebola zúčtovaná ani účtovne vedená žalobcom. Táto skutočnosť by mohla mať vážne dôsledky pre žalobcu ako daňovníka a musel by preukazovať opak. Žalobcovi nie je známe, kde sa nachádzajú zložené peniaze a navyše vedie súdny spor s osobami, ktoré neboli oprávnené konať v mene žalobcu. Za takejto situácie prichádza do úvahy len vyslovenie neplatnosti jednotlivých úkonov, ktoré vykonali neoprávnené osoby v mene žalobcu. Jedine v takom prípade by minimálne vo vzťahu k štátnym orgánom nemusel preukazovať opak (bod 33 napadnutého rozsudku). Vo vzťahu k odvolaniu žalovanej voči druhému výroku napadnutého rozsudku, odvolací súd uviedol, že v zmysle § 46 prvá veta Notárskeho poriadku notári spisujú účastníkom na základe ich vyhlásenia notárske zápisnice o zmluvách, závetoch a iných právnych úkonoch (bod 37 napadnutého rozsudku). Z uvedeného ustanovenia vyplýva, že v danom prípade ide o formu, ktorou sa zachyčuje konkrétny právny úkon, pričom z ustálenej súdnej praxe vyplýva, že určenie neplatnosti notárskej zápisnice sa nepripúšťa, preto odvolací súd podľa § 388 C. s. p. zmenil v tejto časti rozsudok súdu prvej inštancie a žalobu zamietol (body 38 a 39 napadnutého rozsudku). Záverom odvolací súd poznamenal, že žalobe už bolo čiastočne vyhovené rozsudkom súdu prvej inštancie č. k. 22Cb/37/2010-195 z 03. decembra 2012 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Košiciach č. k. 3Cob/60/2013-250 z 30. januára 2014, kedy súd rozhodol o tom, že právny úkon zloženia peňazí vo výške 12.833.079,00 Sk do notárskej úschovy notárky JUDr. E. T. vykonaný dňa 24.05.2006 spoločnosťou ENERGY SK, a. s. ako likvidátora žalobcu v mene žalobcu, ktorý je zaznamenaný v notárskej zápisnici zo dňa 24.05.2006 sp. zn. N 78/2006, Nz 20212/2006, NCRI 20105/2006 je neplatný. Uvedené rozhodnutia boli právoplatné ešte pred rozhodnutím Okresného súdu v Skalici a preto vo veci konajúci súd musí vychádzať zo svojho

rozhodnutia. Pokiaľ ide o stanoviská, ktoré uviedla žalovaná, tieto vychádzali z úplne iného skutkového stavu. Výrok o trovách konania odvolací súd zmenil podľa pomeru úspechu vo veci a priznal žalobcovi náhradu trov konania vo výške jednej tretiny (§ 396 ods. 2, § 255 ods. 2 C. s. p.), pretože mala úspech v dvoch tretinách a v jednej tretine mala úspech žalovaná.

5. Proti výroku I. a III. rozsudku odvolacieho súdu podala žalovaná dovolanie, ktorého prípustnosť vyvodzovala z ust. § 420 písm. f/ C. s. p. a § 421 písm. a/, b/ C. s. p. (správne má byť § 421 ods. 1 písm. a/, b/ C. s. p. - pozn. dovolacieho súdu) a v ktorom žiadala, aby dovolací súd zrušil rozsudok odvolacieho súdu a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Ustanovenie § 420 písm. f/ C. s. p. odôvodnila žalovaná tým, že v priebehu celého súdneho sporu poukazovala na to, že nie je možné vyhovieť žalobe pretože na danom určení nie je daný naliehavý právny záujem, pričom jeho preukázanie je dôkaznou povinnosťou žalobcu. Napriek uvedenému sa sudy stotožnili s tým, že naliehavý právny záujem na určení je daný, pričom nedokázali odôvodniť konkrétnymi okolnosťami, v čom tento naliehavý právny záujem spočíva. Sudy rozhodli v zmysle, že naliehavý právny záujem sa prezumuje, čo je úplne v rozpore s konštantnou judikatúrou a daný rozpor sa vôbec nesnažili odôvodniť. Podaním z 19.07.2016 žalovaná predložila odvolaciemu súdu právoplatné rozhodnutia súdu medzi totožnými stranami s totožným skutkovým základom, ako je v konkrétnom prípade. Rozhodnutia nadobudli právoplatnosť až po podaní odvolania, preto ich nebolo možné uplatniť pred súdom prvej inštancie, ani v samotnom odvolaní. Žalovaná žiadala odvolací súd, aby reflektoval uvedené rozhodnutia s ohľadom na to, že v právnom štáte by sa nemalo stať, aby dva rôzne sudy o skutkovo totožnej veci rozhodovali bez vážneho dôvodu rozdielne. Odvolací súd mal zároveň postupovať v rozpore s ustanovením § 393 ods. 3 C. s. p., keď dôkladne neodôvodnil odklon od ustálenej judikatúry citovanej v odvolaní, a to od rozhodnutí Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) R 17/1972, R 53/1973, R 62/2004, R 76/2004, sp. zn. 1Cdo/13/2010, sp. zn. 2Cz 18/85, sp. zn. 1Cdo/76/93, sp. zn. 2Cdo/135/96, sp. zn. 2Cdo/76/02, ZSP 83/207, sp. zn. 3Cdo/98/2004, ZSP 81/2006, sp. zn. 2MCdo/13/2006, sp. zn. 3Cdo/209/2004. Krajský súd však na túto požiadavku žalovanej nereagoval, svoje rozhodnutie sa v súvislosti s jednoznačnými ustanoveniami § 387 ods. 3 a § 393 ods. 3 C. s. p. ani nepokúsil odôvodniť, čím rezignoval na základnú úlohu odvolacieho konania a rozhodnutie súdu prvej inštancie sa v tomto smere ani nepokúsil napraviť, alebo aspoň doplniť. V bode 33 napadnutého rozsudku odvolací súd poukazoval stručne na skutočnosti, ktoré za konania nevyšli najavo z vykonaných dôkazov a nie je zrejmé, odkiaľ ich odvolací súd čerpal, pričom žalovaná zdôraznila skutočnosť, že jedným z princípov predstavujúcich súčasť práva na riadny proces vylučujúci ľubovôľu pri rozhodovaní je aj povinnosť súdu presvedčivo a správne vyhodnotiť dôkazy a svoje rozhodnutie náležite odôvodniť. Vady odôvodnenia napadnutého rozsudku tak podľa žalovanej vytvárajú obraz neobjektívneho, jednostranného prístupu nižších súdov k posudzovanej veci, výsledkom čoho je, že konanie ako celok nevykazuje znaky spravodlivosti.

6. Vo vzťahu k námietke žalovanej, že rozhodnutie záviselo od právnej otázky, pri riešení ktorej sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, svoje dovolanie odôvodnila tvrdením, že právne posúdenie súdu (ustanovenie § 137 písm. c/ C. s. p.) je v rozpore s konštantnou judikatúrou v otázke naliehavého právneho záujmu na určovacej žalobe. Základnou podmienkou dôvodnosti a teda východiskom prípadnej úspešnosti určovacej žaloby je existencia naliehavého právneho záujmu na požadovanom určení, čím sa rozumie právny záujem žalobcu. Nepostačuje len jeho tvrdenie o takomto záujme. Naliehavý právny záujem žalobcu nebol nijako odôvodnený konkrétnymi okolnosťami, z ktorých by bolo možné takýto právny záver vyvodiť, napr. ako konkrétne sa navrhované určenie pozitívne prejaví v právnej sfére žalobcu v čase vyhlásenia rozsudku. Nepreukázaná existencia naliehavého právneho záujmu vedie k zamietnutiu určovacieho návrhu (z tohto samotného dôvodu). Súd teda najprv musí mať za doloženú existenciu takéhoto záujmu, aby vôbec mohol pristúpiť k posudzovaniu (skúmaniu) merita veci (rozhodnutie najvyššieho súdu sp. zn. 1Cdo/13/2010). Podľa žalovanej vôbec nie je zrejmé, aký má žalobca v súčasnosti naliehavý právny záujem na požadovanom určení neplatnosti všetkých vo výroku rozhodnutia uvedených úkonov, ktorých neplatnosť určil súd v roku 2015, avšak ktoré boli vykonané v máji 2006. Žalobca nepreukázal žiadne konkrétne prebiehajúce konania, či občianskoprávne, trestné, daňové, súd nemal pripojené žiadne také spisy, z ktorých by vyplynula pre žalobcu aktuálna potreba určenia, akého sa v konaní domáha. Medzi žalobcom a

žalovanou toho času neexistujú žiadne právne vzťahy (okrem predmetného konania), ktoré by mali alebo čo i len mohli vyústiť do žalôb o plnenie. Naliehavý právny záujem sa viaže na konkrétny určovací petit a súvisí s vyriešením otázky, či sa žalobou s daným určovacím petitom môže dosiahnuť odstránenie spornosti žalobcovho práva alebo neistoty v jeho právnom vzťahu (napr. rozhodnutie publikované v periodiku Zo súdnej praxe pod č. 81/2006). Preto bolo podľa žalovanej povinnosťou žalobcu preukázať naliehavý právny záujem ku každému, t. j. ku konkrétnemu určovaciemu petitu, ktoré sa v konaní domáhal. Toto žalobca neurobil, teda nepreukázal v čom má na tom - ktorom určovacom petite naliehavý právny záujem, preto mali sudy žalobu zamietnuť.

7. Napokon žalovaná vo svojom dovolaní tvrdila, že napadnuté rozhodnutie záviselo aj od právnej otázky, ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená. Rozhodnutie súdu prvej inštancie, ako i odvolacieho súdu, vo výroku používajú k označeniu žiadosti o spísanie notárskej zápisnice, žiadosti o prijatie peňazí do notárskej úschovy, vyhlásenia o účele zloženia peňazí do notárskej úschovy, vyhlásenia o osobe, ktorej majú byť zložené a prijaté peniaze vydané, vyhlásenia o vzdaní sa dispozičného práva nakladať so zloženými peniazmi, vyhlásenia o zaplatení zálohy na súdny poplatok a ďalších nákladov súvisiacich so súdnou úschovou a vyhlásenia notárky JUDr. E. T. o prijatí peňazí do notárskej úschovy, označenie „právny úkon“. Rozsudky nižších súdov vo výroku teda všetky tieto označené prejavy vôle definoval za právne úkony, čo však podľa žalovanej nie je v súlade s právom. Jedná sa len o čiastkové, parciálne prejavy vôle, ktoré v celosti zakladajú právny úkon úschovy, resp. zmluvu o úschove.

8. Proti výrokom II a III. rozsudku odvolacieho súdu podal dovolanie aj žalobca, ktorý žiadal, aby dovolací súd v tejto časti zrušil napadnutý rozsudok a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Svoje dovolanie odôvodnil ustanoveniami § 420 písm. f/ C. s. p. a § 421 ods. 1 C. s. p. Žalobca namietal, že odvolací súd nesprávne aplikoval ustanovenie § 46 Notárskeho poriadku zaradeného v druhom dieľu štvrtej časti uvedeného zákona s názvom „Notárske zápisnice o právnych úkonoch“, ktoré vzhľadom na osobitnú zákonnú úpravu notárskych úschov nemožno na daný prípad aplikovať. Odvolací súd preto vec nesprávne právne posúdil, keďže na daný prípad použil nesprávne ustanovenie Notárskeho poriadku. Ďalej namietal, že odvolací súd vo svojom rozhodnutí iba odkázal na ustálenú súdnu prax, avšak z obsahu súdneho rozhodnutia sa podľa žalobcu nedá zistiť, z ktorých konkrétnych súdnych rozhodnutí, judikatúry, odvolací súd pri vydaní napadnutej časti rozhodnutia vychádzal, resp. na základe čoho vydal napadnutú časť rozhodnutia. Žalobca namietal, že jeho základné právo na súdnu ochranu nebolo naplnené v predpísanom ústavnom rámci, keďže v danom prípade absentuje riadne odôvodnenie tejto napadnutej časti súdneho rozhodnutia, čím malo dôjsť k porušeniu jeho práva na spravodlivý proces. Žalobca má zároveň za to, že spornú zápisnicu nemožno považovať za riadnu, platnú verejnú listinu, ani čo do pravosti, keď bola vyhotovená v rozpore so zákonom, a ani čo do obsahu, keďže obsahuje nepravdivé údaje a fiktívne vyhlásenia. Pre uplatňovanie práv žalobcu je rozhodujúce znenie výroku rozsudku a vzhľadom k tomu, že odvolací súd nepotvrdil v rozsudku žalobcom navrhovaný výrok neplatnosti spornej notárskej zápisnice, ohrozenie jeho práv a právneho postavenia podľa jeho názoru naďalej pretrváva. Zároveň žalobca uviedol, že výrok rozhodnutia odvolacieho súdu o trovách konania je v rozpore s odôvodnením rozhodnutia o trovách konania, keď odvolací súd žalobcovi vo výroku priznal iba tretinu náhrady trov, avšak v odôvodnení uviedol, že mal úspech v dvoch tretinách. Preto namietal, že napadnutá časť výroku o trovách konania nemá oporu v odôvodnení rozhodnutia, rozhodnutie v tejto časti je nezákonné, neudržateľné.

9. K dovolaniu žalovanej sa vyjadril žalobca, ktorý uviedol, že sudy postupovali v zhode s použitou judikatúrou a neporušili právo žalovanej na spravodlivý súdny proces. Spochybňovanie existencie naliehavého právneho záujmu žalobcu považuje iba za teoretické úvahy, ktoré však nie sú spôsobilé vyvrátiť existujúci skutkový stav zistený dokazovaním, z ktorého vyplynulo, že v danom prípade žalobca disponuje naliehavým právnym záujmom v tomto konaní. Žalovaná, podľa názoru žalobcu, nepreukázala svoje tvrdenia a neuniesla tak dôkazné bremeno.

10. Z vyjadrenia žalovanej k dovolaniu žalobcu vyplýva, že ho považuje za neurčité, keď žalobca dostatočne nevymedzil uplatnený dovolací dôvod § 421 ods. 1 C. s. p. Nie je zjavné, či uplatňuje

dovolací dôvod podľa písm. a/, b/ alebo c/ a nenaformuloval otázku, ktorej riešenie odvolacím súdom bolo odlišné od judikatúry, neriešené judikatúrou alebo riešené judikatúrou rôznorodo. Žalobca si podľa žalovanej zamieta odvolací dôvod podľa § 365 ods. 1 písm. h/ C. s. p. s dovolacím dôvodom podľa § 421 ods. 1 C. s. p. Vo vzťahu k uplatnenému dovolaciemu dôvodu podľa § 420 písm. f/ C. s. p. a namietanému nekonkrétnemu poukázaniu odvolacieho súdu na „ustálenú súdnu prax“ bez bližšieho odkazu na predošlé rozhodnutia žalovaná uvádza, že táto výhrada žalobcu určite nedosiahla takú intenzitu, že by bolo možné hovoriť o porušení práva na spravodlivý proces. K žalobcom namietanému pochybeniu odvolacieho súdu vo výroku o trovách konania žalovaná upozornila, že žalobca nepostrehol základnú zásadu matematického výpočtu trov konania, a síce, že od úspechu žalobcu (2/3) bolo potrebné odpočítať úspech žalovanej (1/3).

11. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 35 C. s. p.) zistil, že dovolanie podali včas (§ 427 ods. 1 C. s. p.) obe strany sporu, ktoré sú zastúpené advokátom (§ 429 ods. 1 C. s. p.), v ktorých neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 C. s. p.), bez nariadenia pojednávania (§ 443 C. s. p.) preskúmal vec a dospel k záveru, že dovolania sú dôvodné.

12. Žalovaná v rozhodovanej veci vyvodzovala prípustnosť dovolania z ustanovenia § 420 písm. f/ C. s. p. a zároveň z ustanovenia § 421 ods. 1 písm. a/, b/ C. s. p. Žalobca vyvodzoval prípustnosť dovolania z ustanovenia § 420 písm. f/ C. s. p. a zároveň z ustanovenia § 421 ods. 1 C. s. p.

13. Otázka kumulácie dôvodov prípustnosti dovolania bola pôvodne riešená v uznesení veľkého senátu občianskoprávneho kolégia najvyššieho súdu sp. zn. 1VCdo/2/2017 z 19. apríla 2017, podľa ktorého kumulácia dôvodov prípustnosti dovolania v zmysle § 420 C. s. p. a § 421 C. s. p. je neprípustná a dovolací súd sa pri skúmaní prípustnosti dovolania obmedzí len na posúdenie prípustnosti dovolania z hľadiska § 420 C. s. p. V čase rozhodovania dovolacieho súdu bol citovaný záver veľkého senátu občianskoprávneho kolégia najvyššieho súdu prekonaný novým rozhodnutím veľkého senátu občianskoprávneho kolégia najvyššieho súdu sp. zn. 1VCdo/1/2018 z 21. marca 2018, ako aj uznesením Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) sp. zn. Plz. ÚS 1/2018 z 25. apríla 2018. Vzhľadom k uvedenému pristúpil vo veci konajúci senát najvyššieho súdu k skúmaniu prípustnosti dovolania tak z hľadiska dovolateľmi namietanej vady zmätočnosti podľa ustanovenia § 420 písm. f/ C. s. p., ako aj k skúmaniu (nesprávneho) právneho posúdenia veci odvolacím súdom z hľadiska dovolateľmi vyvodzovanej prípustnosti dovolania podľa ustanovenia § 421 ods. 1 C. s. p.

K dôvodom prípustnosti dovolania podľa ustanovenia § 420 písm. f/ C. s. p.

14. Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 písm. f/ C. s. p.).

15. Pod porušením práva na spravodlivý proces v zmysle citovaného zákonného ustanovenia je potrebné rozumieť nesprávny procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zo zákonného, ale aj z ústavnoprávneho rámca, a ktoré tak zároveň znamená aj porušenie ústavou zaručených procesných práv spojených so súdnou ochranou práva. Ide napr. o právo na verejné prejednanie sporu za prítomnosti strán sporu, právo vyjadriť sa ku všetkým vykonaným dôkazom, právo na zastúpenie zvoleným zástupcom, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, na predvídateľnosť rozhodnutia, na zachovanie rovnosti strán v konaní, na relevantné konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu a so zákazom denegatio iustitiae, teda odmietnutia spravodlivosti (obdobne napr. uznesenie najvyššieho súdu sp. zn. 2Cdo/141/2017 z 30. augusta 2018). Z dovolania žalovanej, ako i žalobcu, vyplýva, že obaja namietali, že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie dostatočne.

16. V súvislosti s touto námietkou dovolací súd odkazuje na stanovisko najvyššieho súdu publikované v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod R 2/2016, ktoré je

aktuálne a pre súdnu prax použiteľné aj po 1. júli 2016, ktorého právna veta znie: „Nepreskúmateľnosť rozhodnutia zakladá inú vadu konania v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ Občianskeho súdneho poriadku. Výnimočne, keď písomné vyhotovenie rozhodnutia neobsahuje zásadné vysvetlenie dôvodov podstatných pre rozhodnutie súdu, môže ísť o skutočnosť, ktorá zakladá prípustnosť dovolania podľa § 237 ods. 1 písm. f/ Občianskeho súdneho poriadku.“

17. Dovolací súd poukazuje na skutočnosť, že právo na určitú kvalitu súdneho konania, ktorej súčasťou je aj právo strany sporu na dostatočné odôvodnenie súdneho rozhodnutia, je jedným z aspektov práva na spravodlivý proces. Účelom odôvodnenia rozhodnutia je vysvetliť postup súdu a dôvody jeho rozhodnutia. Odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu navyše musí byť aj dostatočným podkladom pre uskutočnenie prieskumu v dovolacom konaní. Ak rozhodnutie odvolacieho súdu neobsahuje náležitosti uvedené v § 393 C. s. p., je nepreskúmateľné.

18. Ústavný súd vo svojej rozhodovacej činnosti (viď napr. I. ÚS 317/2015, II. ÚS 578/2015, III. ÚS 627/2015) opakovane skonštatoval, že ak všeobecný súd v odôvodnení svojho rozhodnutia nedá odpovede na zásadné otázky podstatné pre rozhodnutie vo veci a nevysporiada sa so zásadnou argumentáciou sporovej strany, je takéto rozhodnutie nezlučiteľné s ústavne garantovaným právom na súdnu a inú právnu ochranu uvedeným v čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „Ústava“), resp. s právom na spravodlivé súdne konanie v zmysle čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „Dohovor“). Za porušenie práva na spravodlivý proces sa považuje v zmysle rozhodovacej činnosti ústavného súdu aj situácia, ak všeobecný súd svoje rozhodnutie riadne neodôvodní a nevysporiada sa so všetkými relevantnými námietkami uplatnenými sporovými stranami, a to spôsobom zodpovedajúcim miere ich závažnosti. V takom prípade všeobecný súd svojím postupom založí nepreskúmateľnosť ním vydaného rozhodnutia, a spravidla tak aj jeho protiústavnosť. Ak nie sú totiž zrejmé dôvody toho - ktorého rozhodnutia, svedčí to o ľubovôli v súdnom rozhodovaní, pričom zásada právneho štátu ľubovôľu v rozhodovaní orgánov verejnej moci zakazuje; len vecne správne rozhodnutie a náležite, t. j. zákonom vyžadovaným spôsobom odôvodnené rozhodnutie, napĺňa - ako neoddeliteľná súčasť „stanoveného postupu“ - ústavné kritériá vyplývajúce z čl. 46 ods. 1 Ústavy. Podobne ako v skutkovej oblasti, aj v oblasti nedostatočne vyloženej a zdôvodnenej právnej argumentácie (subsumpcia skutkového stavu pod zvolené právne normy) nastávajú obdobné následky vedúce k neúplnosti a hlavne k nepresvedčivosti rozhodnutia, čo je však v rozpore nielen s požadovaným účelom súdneho konania, ale tiež aj so zásadami spravodlivého procesu podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru (uznesenie najvyššieho súdu sp. zn. 1Obdo/4/2017 z 30. januára 2018).

19. Vo vzťahu k dovolaniu žalovanej dovolací súd po preskúmaní veci dospel k záveru, že konanie je postihnuté vadou zmätočnosti spočívajúcou v nepreskúmateľnosti rozhodnutia odvolacieho súdu takej intenzity, ktorá odôvodňuje aplikáciu (ako výnimky) druhej vety stanoviska R 2/2016 a zakladá tak prípustnosť i dôvodnosť podaného dovolania žalovanej v prejednávanej veci. Tento nedostatok spočíva predovšetkým v tom, že odvolací súd s a v odôvodnení svojho rozhodnutia dostatočným spôsobom nezaoberal odvolacou argumentáciou žalovanej, ktorá si vyžadovala špecifickú odpoveď a ktorá mohla mať eventúálne zásadný význam pre rozhodnutie vo veci. Argumentácia žalovanej uvedená v odvolaní sa vzťahovala najmä na skutočnosť, že rozsudok súdu prvej inštancie mal byť zjavne v rozpore s ustálenou rozhodovacou praxou súdov ohľadne posudzovania otázky naliehavého právneho záujmu a vecnej legitímácie. Rovnako tak žalovaná žiadala, aby sa odvolací súd vysporiadal aj s ňou predloženými rozhodnutiami súdov medzi totožnými stranami, v totožnom procesnom postavení a s totožným skutkovým základom (jedná sa o rozsudok Okresného súdu Skalica č. k. 3Cb/101/2008-833 z 23. septembra 2013 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Trnave č. k. 21Cob/35/2014-915 z 09. júna 2015, ktorý bol medzičasom podrobený aj dovolaciemu prieskumu, v rámci ktorého najvyšší súd uznesením sp. zn. 1Obdo/21/2017 zo 17. júla 2018 odmietol dovolanie žalobcu voči rozsudku odvolacieho súdu potvrdzujúcemu zamietajúci rozsudok súdu prvej inštancie - pozn. dovolacieho súdu) vzhľadom k skutočnosti, že v právnom štáte by sa nemalo stať, že dva rôzne sudy o skutkovo totožnej veci rozhodujú bez vážneho dôvodu rozdielne.

20. Odvolací súd stotožňujúc sa s odôvodnením rozhodnutia súdom prvej inštancie však odklon od

ustálenej judikatúry citovanej v odvolaní neodôvodnil, rovnako ako sa nevysporiadal ani so žalovanou predloženými právoplatnými rozhodnutiami súdov vzťahujúcimi sa na spor medzi totožnými stranami, ktorého skutkové okolnosti sú do takej miery podobné s prejednávanou vecou, že indikujú predpoklad zásadne rovnakého hmotnoprávneho posúdenia oboch vecí.

21. Vo vzťahu k preukázaniu naliehavého právneho záujmu a vysporiadaniu sa s odvolacími námietkami žalovanej si odvolací súd vystačil s konštatovaním uvedeným v bode 33 napadnutého rozsudku, v ktorom uviedol, že žalobca preukázal, že bez takéhoto určenia by sa jeho právne postavenie stalo neistým, keďže bolo neoprávnene nakladané s pohľadávkou žalobcu, ktorá nebola zúčtovaná ani účtovne vedená žalobcom, čo by mohlo mať vážne dôsledky pre žalobcu ako daňovníka, ktorý by musel preukazovať opak. Žalobcovi podľa odvolacieho súdu nie je známe, kde sa nachádzajú zložené peniaze a navyše vedie súdny spor s osobami, ktoré neboli oprávnené konať v mene žalobcu. Z takejto situácie podľa odvolacieho súdu prichádza do úvahy len vyslovenie neplatnosti jednotlivých úkonov, ktoré vykonali neoprávnené osoby v mene žalobcu. Žalovaná však v dovolaní namietala, že práve v tomto bode odvolací súd poukazoval na skutočnosti, ktoré za konania nevyšli najavo z vykonaných dôkazov a nie je zrejmé, odkiaľ ich čerpal. Zároveň možno dovodiť, že vo vzťahu k predloženému rozhodnutiu Okresného súdu Skalica a žiadosti žalovanej k zaujatiu stanoviska odvolacím súdom k predmetnému (opačnému) rozhodnutiu v obdobnej veci, resp. k odôvodneniu odlišného právneho názoru týkajúceho sa najmä (ne)existencie naliehavého právneho záujmu na požadovanom určení, odvolací súd len poznamenal, že o žalobe (v tejto veci - pozn. dovolacieho súdu) už bolo čiastočne rozhodnuté ešte v roku 2014 (teda pred rozhodnutím Okresného súdu Skalica) a preto musí v ďalšom konaní vychádzať zo svojho rozhodnutia. Pokiaľ ide o stanoviská, ktoré uviedla žalovaná, tieto vychádzali podľa odvolacieho súdu z úplne iného skutkového stavu.

22. Z uvedených, nanajvýš strohých, konštatovaní je zrejmé, že odvolací súd sa nezaoberal odvolacími námietkami žalovanej vo vzťahu k odklonu od ňou prezentovaných rozhodnutí najvyššieho súdu týkajúcich sa jednotnej judikatúry vo vzťahu k preukázaniu naliehavého právneho záujmu na požadovanom určení, pričom uvedené námietky možno vo vzťahu k povahe prejednávaneho sporu považovať za zásadné. Rovnako tak aj vo vzťahu k predloženému rozhodnutiu Okresného súdu Skalica odvolací súd v podstate len skonštatoval, že sa musí pridržiavať svojich skorších rozhodnutí a žalovanou uvedené stanoviská vychádzali z úplne iného skutkového stavu, pričom tento záver nijakým spôsobom neodôvodnil. Bližšie odôvodnenie „úplnej odlišnosti“ skutkového stavu je však žiadúce najmä z dôvodu, že v spore vedenom na Okresnom súde Skalica vystupovali totožné strany, pričom žalobca v ňom požadoval v zásade rovnaké určenie neplatnosti právnych úkonov s jediným rozdielom, že sa v ňom jednalo o inú zápisnicu a inú sumu zloženú do notárskej úschovy, v iných okolnostiach sa skutkový stav zásadne nelíšil. Podstatou sporu bolo (rovnako ako v prejednávanej veci) zistenie, či žalobca má naliehavý právny záujem na požadovanom určení, resp. či je žalovaná pasívne legitimovaná v spore. Vzhľadom k uvedenému bolo potrebné, aby odvolací súd, v prípade, že sa v odvolacom konaní žalovanou predloženými rozhodnutiami zaoberal (čo napokon vyplýva zo samotného bodu 40 napadnutého rozhodnutia), minimálne odôvodnil svoj záver o úplnej odlišnosti skutkového stavu, keď už nie opačný názor na existenciu naliehavého právneho záujmu v danej veci.

23. Vychádzajúc z čl. 2 Základných princípov Civilného sporového poriadku je nevyhnutné, aby ochrana ohrozených alebo porušených práv a právom chránených záujmov bola spravodlivá a účinná tak, aby bol naplnený princíp právnej istoty. Na jednej strane právnu istotu predstavuje stav, v ktorom každý môže legitímne očakávať, že jeho spor bude rozhodnutý v súlade s ustálenou rozhodovacou praxou najvyšších súdnych autorít a ak takej ustálenej rozhodovacej praxe niet, aj stav, v ktorom každý môže legitímne očakávať, že jeho spor bude rozhodnutý spravodlivo. Na strane druhej však právnu istotu predstavuje aj stav, kedy v prípade, že strany sporu majú medzi sebou niekoľko skutkovo takmer identických sporov, legitímne môžu očakávať rozhodnutia vydané v určitej rozhodovacej línii. Nezávislosť súdu a neviazanosť súdu inými rozhodnutiami súdov v rámci systému všeobecného súdnictva v Slovenskej republike, mimo mantinelov kasačnej záväznosti a mimo hraníc záväznosti súdu právnym názorom ústavného súdu obsiahnutým v jeho rozhodnutí vydanom v konaní podľa čl. 125 a čl. 128 Ústavy, má však svoje obmedzenia.

24. Takýmto obmedzením je nepochybne presvedčivé odôvodnenie odklonu od ustálenej rozhodovacej praxe (pre odvolací súd vyplývajúce priamo zo zákonnej úpravy obsiahnutej v ustanovení § 393 ods. 3 C. s. p.), a to najmä v prípadoch, kedy samotná strana sporu namieta takýto odklon. Zároveň je však týmto obmedzením aj povinnosť vysporiadať sa so skutočnosťou, či stranou sporu predložené rozhodnutie iného súdu s odlišným právnym názorom v skutkovo obdobnej situácii je relevantné vo vzťahu k ním prejednáwanej veci. Z uvedeného vyplýva, že súd sa musí najskôr vysporiadať s tým, či v ním prejednávanom spore existuje skutková zhodnosť alebo príbuznosť so sporom, v ktorom už bolo iným súdom právoplatne rozhodnuté a svoj záver aspoň stručne odôvodniť. V prípade ním prijatého kladného záveru je potom následne povinný presvedčivo a dôkladne zdôvodniť odklon od právnych záverov prijatých v skoršom rozhodnutí vydanom v analogickom prípade (obdobne napr. rozhodnutia ústavného súdu sp. zn. II. ÚS 274/2015, II. ÚS 275/2015). Jedine rozhodnutie spĺňajúce uvedené nároky na kvalitu súdneho rozhodnutia možno považovať za dostatočne a presvedčivo odôvodnené a teda za také, ktoré neporušuje základné právo strany sporu na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy, ako aj jeho právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru. Zároveň platí, že len rozhodnutie disponujúce uvedenými atribútmi môže, z pohľadu strán sporu, ale napokon i samotnej verejnosti, naplniť očakávania týkajúce sa predvídateľnosti práva a existencie právnej istoty v súdnom systéme. Uvedené korešponduje aj so závermi už v minulosti vyslovenými ústavným súdom, podľa ktorého protichodné právne závery vyslovené v analogických prípadoch neprispievajú k naplneniu princípu právnej istoty, ale ani k dôvere v spravodlivé súdne konanie (viď rozhodnutia ústavného súdu sp. zn. III. ÚS 300/06, IV. ÚS 75/09). Zároveň je potrebné zdôrazniť, že obsahom princípu právneho štátu je vytvorenie právnej istoty, že na určitú právne relevantnú otázku sa pri opakovaní v rovnakých podmienkach dáva rovnaká odpoveď (viď napr. rozhodnutia ústavného súdu sp. zn. I. ÚS 87/93, PL. ÚS 16/95, II. ÚS 80/99, III. ÚS 356/06). Diametrálne odlišná rozhodovacia činnosť všeobecného súdu o tej istej právnej otázke za rovnakej alebo analogickej skutkovej situácie, pokiaľ ju nemožno objektívne a rozumne odôvodniť, je ústavne neudržateľná (napr. rozhodnutie ústavného súdu sp. zn. IV. ÚS 209/2010).

25. Vzhľadom k uvedenému je zrejmé, že napadnuté rozhodnutie neobsahuje zásadné vysvetlenie dôvodov podstatných pre rozhodnutie súdu v časti, v ktorej odvolací súd potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie, čím sa strane (okrem upretia práva dozvedieť sa o príčinách rozhodnutia právom predvídaným spôsobom) odníma možnosť náležite skutkovo aj právne argumentovať proti rozhodnutiu súdu (v rovine polemiky s jeho dôvodmi) v rámci využitia prípadných mimoriadnych opravných prostriedkov. Nepreskúmateľnosť rozhodnutia v konkrétnej veci možno jednoznačne podriaďiť pod nesprávny procesný postup súdu, ktorým znemožnil žalovanej, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Dovolací súd preto dospel k záveru, že žalovaná dôvodne namietala, že v konaní pred odvolacím súdom došlo k vade zmätočnosti uvedenej v ustanovení § 420 písm. f/ C. s. p.

26. Vo vzťahu k dovolaniu žalobcu dovolací súd konštatuje, že odôvodnenie rozsudku odvolacieho súdu v časti, v ktorej zmenil výrok rozsudku súdu prvej inštancie, ktorým určil, že predmetná notárska zápisnica je neplatná, je nedostatočné a nepreskúmateľné. Zo strohého konštatovania, že odvolací súd v tejto časti zmenil rozsudok súdu prvej inštancie, pretože podľa ustálenej súdnej praxe sa nepripúšťa určenie neplatnosti notárskej zápisnice, nie je zrejmé na základe čoho (akej judikatúry, ustálenej súdnej praxe) tak urobil. Z predmetného konštatovania nie je zrejмый vlastný myšlienkový záver odvolacieho súdu v tejto časti a rovnako tak ani samotný judikatórny podklad vysloveného záveru. Takýto právny názor vyslovený odvolacím súdom vo vzťahu k výroku rozhodnutia súdu prvej inštancie, ktorý práve na základe uvedeného záveru zmenil, je preto potrebné považovať za nepreskúmateľný. Zároveň neušla pozornosť dovolacieho súdu skutočnosť, že súd prvej inštancie vo svojom v poradí druhom rozsudku vo veci č. k. 22Cb/37/2010-195 z 03. decembra 2012 zamietol žalobu v časti, v ktorej sa žalobca domáhal určenia neplatnosti notárskej zápisnice, pretože „ide iba o formu v akej bol hmotnoprávny úkon - úschova, zachytený a to podľa osobitného právneho predpisu, Notárskeho poriadku“. Odvolací súd vo svojom v poradí druhom rozhodnutí č. k. 3Cob/60/2013-250 z 30. januára 2014 zrušil rozsudok súdu prvej inštancie v uvedenej zamietajúcej časti bez akéhokolvek odôvodnenia takéhoto zrušenia. Následne

súd prvej inštancie vo svojom v poradí treťom rozsudku č. k. 22Cb/37/2010-344 z 09. marca 2015 vyhovel žalobe a určil okrem iného i neplatnosť predmetnej notárskej zápisnice, pričom svoje rozhodnutie v tejto časti odôvodnil tým, že žalobca má právny záujem na požadovanom určení a takýto úkon je absolútne neplatný. Následne, ako už bolo spomenuté vyššie, odvolací súd zmenil tento výrok súdu prvej inštancie s poukazom na ustálenú súdnu prax, ktorá nepripúšťa určenie neplatnosti notárskej zápisnice (pretože notárska zápisnica je len forma, ktorou sa zachytáva konkrétny právny úkon), bez akéhokoľvek ďalšieho zdôvodnenia. Aj uvedená skutočnosť podporuje záver o tom, že rozhodnutie odvolacieho súdu v tejto časti je nepreskúmateľné a zároveň do veľkej miery prekvapujúce. Vo vzťahu k nepreskúmateľnosti, ako namietanej vade zmätočnosti, dovolací súd poukazuje na skutočnosti uvedené v bodoch 14 - 18 tohto rozhodnutia. S ohľadom na uvedené dovolací súd, rovnako tak aj vo vzťahu k dovolaniu žalobcu, dospel k záveru, že tento dôvodne namietal, že v konaní pred odvolacím súdom došlo k vade zmätočnosti uvedenej v ustanovení § 420 písm. f/ C. s. p.

K dôvodu prípustnosti dovolania žalovanej podľa ustanovenia § 421 ods. 1 písm. a/ C. s. p.

27. Záver dovolacieho súdu o existencii vady zmätočnosti podľa § 420 C. s. p., ktorou bolo poznačené konanie na odvolacom súde, automaticky neznamená, že by bola vylúčená možnosť, aby dovolací súd pristúpil aj k skúmaniu namietaného nesprávneho právneho posúdenia veci a s tým spojeného riešenia právnych otázok. Posudzovanie prípustnosti dovolania aj podľa § 421 ods. 1 C. s. p. je efektívne a opodstatnené aj vzhľadom na základné zásady súdneho konania, a to zásady hospodárnosti a rýchlosti. Dovolací súd je povinný pri svojom rozhodovaní rešpektovať čl. 17 Základných princípov Civilného sporového poriadku, podľa ktorého súd postupuje v konaní tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prejednaná a rozhodnutá, predchádza zbytočným prieťahom, koná hospodárne a bez zbytočného a neprimeraného zaťažovania strán sporu a iných osôb. Túto povinnosť netreba chápať izolovane len v zmysle zamedzenia zbytočných prieťahov v konaní na dovolacom súde (t. j. aby dovolací súd rozhodol o dovolaní v primeranej lehote), ale predmetný článok Základných princípov Civilného sporového poriadku je potrebné pri kasačných rozhodnutiach vykladať tak, že rozhodnutie dovolacieho súdu, ak to okolnosti prejednávanej veci umožňujú, musí dať odpoveď na všetky relevantné otázky pre ten-ktorý spor (t. j. nielen identifikovať vadu zmätočnosti, ale aj vyriešiť právne otázky, ktoré sú pre rozhodnutie vo veci kľúčové), pretože len tak dovolací súd prispeje k rýchlosti a hospodárnosti konania. Jedine definitívne nastoleným stavom právnej istoty medzi stranami sporu (na rozdiel od zrušenia rozhodnutia odvolacieho súdu pre vadu zmätočnosti) sa vďaka vyriešeniu kľúčových právnych otázok predíde podávaniu ďalších mimoriadnych opravných prostriedkov, ďalšiemu predlžovaniu sporu a zvyšovaniu výdavkov strán sporu v podobe napr. trov konania alebo súdnych poplatkov (viď uznesenie najvyššieho súdu sp. zn. 3Obdo/34/2018 z 11. decembra 2018).

28. Vychádzajúc z vyššie uvedeného sa preto dovolací súd pri svojom rozhodovaní neobmedzil iba na konštatovanie o existencii vady zmätočnosti uvedenej v ustanovení § 420 písm. f/ C. s. p. Existencia vyššie uvedenej vady zmätočnosti (viď body 25 a 26) nebráni v rozhodovanej veci dovolaciemu súdu skúmať dovolací dôvod podľa § 432 C. s. p. rešpektujúc záver ústavného súdu vyslovený v rozhodnutí sp. zn. Plz. ÚS 1/2018, ako aj právo strán sporu na súdnu ochranu, a predovšetkým zohľadňujúc zásady hospodárnosti, rýchlosti a efektívnosti súdneho konania. Preto dovolací súd pristúpil aj k posúdeniu prípustnosti dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. a/, b/ C. s. p. a k posúdeniu žalovanou vymedzenej právnej otázky, pri vyriešení ktorej sa mal odvolací súd podľa žalovanej dopustiť nesprávneho právneho posúdenia.

29. Podľa § 421 ods. 1 C. s. p. dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a/ pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, b/ ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c/ je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

30. Dovolanie prípustné podľa § 421 C. s. p. možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 C. s. p.). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že

dovolaateľ uvedie právne posúdenie vecí, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 C. s. p.). Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a na zistený skutkový stav aplikuje konkrétnu právnu normu. Nesprávne právne posúdenie je chybnou aplikáciou práva na zistený skutkový stav; dochádza k nej vtedy, ak súd nepoužil správny (náležitý) právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery.

31. Žalovaná vyvodzovala prípustnosť podaného dovolania z ustanovenia § 421 ods. 1 písm. a/ C. s. p. namietajúc v prvom rade nesprávne právne posúdenie odvolacieho súdu, keď určenie (ne)platnosti právneho úkonu je nepochybne určením právnej skutočnosti v zmysle ustanovenia § 137 písm. d/ C. s. p., pričom však zákonné oprávnenie žalobcu domáhať sa určenia takejto právnej skutočnosti nevyplýva zo žiadneho osobitného predpisu. Odvolací súd mal nesprávne subsumovať žalobu pod ustanovenie § 137 písm. c/ C. s. p., teda nesprávne ju právne posúdiť. Zároveň preto namietala, že odvolací súd vec nesprávne právne posúdil a aplikoval ustanovenie § 137 písm. c/ C. s. p. v rozpore s konštantnou judikatúrou v otázke naliehavého právneho záujmu na určovacej žalobe.

32. Dovolací súd považuje za potrebné uviesť, že žalovanou namietané nesprávne právne posúdenie vymedzené v zmysle ustanovenia § 432 ods. 1, 2 C. s. p. v sebe inkorporuje v podstate dve námietky. V prvom rade ide o nesprávne právne posúdenie vecí odvolacím súdom podľa § 137 písm. c/ C. s. p. namiesto § 137 písm. d/ C. s. p. pri rešpektovaní zásady okamžitej aplikability nového procesného kódexu na všetky konania, vrátane tých, ktoré začali pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti (§ 470 ods. 1 C. s. p.). V druhom rade je to nesprávne právne posúdenie existencie naliehavého právneho záujmu žalobcu na požadovanom určení.

33. Vo vzťahu k prvej námietke dovolací súd odkazuje na rozhodnutie najvyššieho súdu sp. zn. 3Obdo/42/2018 uverejnené v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod R 83/2018, ktorého právna veta znie: „Ak dovolateľ odôvodnil prípustnosť dovolania odklonom od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu podľa ustanovenia § 421 ods. 1 písm. a/ Civilného sporového poriadku, potom je povinný v dovolaní výslovne uviesť právne posúdenie odvolacieho súdu, ktoré považuje za nesprávne, konkretizovať, ako mal odvolací súd právnu otázku správne vyriešiť a zároveň musí špecifikovať ustálenú rozhodovaciu prax odvolacieho súdu, od ktorej sa mal podľa jeho názoru odvolací súd pri svojom rozhodovaní odkloniť.“ Pokiaľ dovolateľ, kvalifikovane zastúpený advokátom, pri vymedzení dovolacieho dôvodu podľa § 432 C.s.p. nesplní všetky uvedené kumulatívne podmienky, nemôže dovolací súd pristúpiť k skúmaniu prípustnosti (a následne dôvodnosti) podaného dovolania. Ak tieto podmienky splnené nie sú, dovolací súd musí dovolanie v tejto časti odmietnuť podľa ustanovenia § 447 písm. f/ C. s. p. Vo vzťahu k namietanému nesprávnemu právnemu posúdeniu vecí odvolacím súdom podľa § 137 písm. c/ C. s. p. namiesto § 137 písm. d/ C. s. p. preto dovolací súd konštatuje, že žalovaná nevymedzila dovolací dôvod v zmysle § 432 C. s. p. a preto nemohol pristúpiť ku skúmaniu prípustnosti a dôvodnosti podaného dovolania v tejto časti.

34. K samotnému namietanému nesprávnemu právnemu posúdeniu existencie naliehavého právneho záujmu žalobcu na požadovanom určení dovolací súd konštatuje, že žalovaná v tejto časti dovolanie podané podľa § 421 ods. 1 písm. a/ C. s. p. vymedzila dostatočným spôsobom, keď uviedla v čom spočíva neprávne právne posúdenie vecí odvolacím súdom a uviedla ako mal súd predmetnú právnu otázku vyriešiť. Zároveň takéto odchýlenie primeraným spôsobom konkretizovala vo vzťahu k akej otázke a ku ktorým konkrétnym rozhodnutiam najvyššieho súdu sa odvolací súd - podľa názoru žalovanej - odklonil od ustálenej línie rozhodovania najvyššieho súdu. Dovolací súd preto mohol pristúpiť k skúmaniu prípustnosti podaného dovolania v tejto časti.

35. Podľa názoru žalovanej sa odvolací súd pri právnom posudzovaní vecí odklonil od rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 1Cdo/13/2010. Podľa tohto rozhodnutia „Právny záujem žalobcu musí byť podľa požiadavky zákona kvalifikovaný, t. j. naliehavý. Posúdenie naliehavého právneho záujmu je otázkou právnej kvalifikácie rozhodujúcich skutočností. Pre žalobcu to znamená nielen nevyhnutnosť

tvrdiť, ale aj dokázať skutočnosti, z ktorých vyplýva existencia naliehavého právneho záujmu na žiadanom určení, čo je jednou z podmienok na to, aby súd mohol v rozsudku žalobe meritórne vyhovieť.“ Zároveň poukázala na rozhodnutie najvyššieho súdu sp. zn. 1Cdo/91/2006 (publikované v periodiku Zo súdnej praxe pod č. 83/2007) podľa ktorého „nepreukázaná existencia naliehavého právneho záujmu v čase rozhodovania súdu vedie k zamietnutiu určovacieho návrhu. Je teda nutné, aby tento naliehavý záujem jestvoval nielen v čase rozhodovania súdu prvého stupňa, ale aj v čase rozhodovania odvolacieho súdu“. Podľa žalovanej nie je zrejmé, aký má žalobca naliehavý právny záujem v súčasnosti na určení neplatnosti jednotlivých úkonov obsiahnutých v predmetnej notárskej zápisnici, ktorých neplatnosť všeobecne súdy vyslovili v roku 2015, hoci boli vykonané v roku 2006. Žalobca nepreukázal žiadne konkrétne prebiehajúce konania, či už občianskoprávne, trestné, daňové, súd nemal pripojené žiadne také spisy, z ktorých by vyplynula pre žalobcu aktuálna potreba určenia, akého sa v konaní domáha. Medzi žalobcom a žalovanou toho času neexistujú žiadne právne vzťahy, ktoré by mali alebo čo i len mohli vyústiť do prípadných žalôb o plnenie. Napokon poukázala aj na rozhodnutie najvyššieho súdu sp. zn. 3Cdo/112/2004 (uverejnené v periodiku Zo súdnej praxe pod č. 81/2006) podľa ktorého „naliehavý právny záujem sa viaže na konkrétny určovací petit (to, čoho sa žalobca v konaní domáha) a súvisí s vyriešením otázky, či sa žalobou s daným určovacím petitom môže dosiahnuť odstránenie spornosti žalobcovho práva alebo neistoty v jeho právnom vzťahu; záver súdu o (ne)existencii naliehavého právneho záujmu žalobcu predpokladá teda posúdenie, či podaná určovacia žaloba je procesne prípustným nástrojom ochrany jeho práva a či snáď spornosť neodstraňuje a len zbytočne vyvoláva konanie, po ktorom bude musieť aj tak nasledovať iné konanie“. Preto bolo podľa žalovanej povinnosťou žalobcu preukázať naliehavý právny záujem ku každému, t. j. ku konkrétnemu určovaciemu petitu, ktorého sa v konaní domáhal, čo však neurobil a preto bolo povinnosťou súdov nižších inštancií žalobu zamietnuť.

36. Odvolací súd sa stotožnil s odôvodnením rozhodnutia súdu prvej inštancie (§ 387 ods. 2 C. s. p.), čím inkorporoval do svojho rozhodnutia aj závery súdu prvej inštancie, ktorý považoval naliehavý právny záujem za preukázaný, pretože žalobca môže v danom právnom vzťahu takýmto určením dosiahnuť odstránenie spornosti a ochranu svojich práv a oprávnených záujmov, keďže sa vytvorí pevný základ pre právne vzťahy strán sporu (podrobne uvedené dôvody súdu prvej inštancie sú v bode 2 tohto rozhodnutia). Samotný odvolací súd vzhľadom na existenciu naliehavého právneho záujmu na požadovanom určení v skutočnosti, že bolo nakladané s pohľadávkou žalobcu osobami, ktoré na to neboli oprávnené, pričom táto pohľadávka nebola zúčtovaná ani účtovne vedená žalobcom, čo by mohlo mať vážne dôsledky pre žalobcu ako daňovníka a musel by preukazovať opak. Svoj záver mal podporiť konštatovaním, že žalobcovi nie je známe, kde sa nachádzajú zložené peniaze a navyše vedie súdny spor s osobami, ktoré neboli oprávnené konať v mene žalobcu (bod 33 napadnutého rozsudku).

37. Bez pochybností sa možno stotožniť s argumentáciou žalovanej, že posúdenie naliehavého právneho záujmu je otázkou právnej kvalifikácie rozhodujúcich skutočností, pričom nepreukázaná existencia naliehavého právneho záujmu vedie k zamietnutiu určovacieho návrhu (uvedené závery napokon vyplývajú aj zo žalovanou uvedenej judikatúry dovolacieho súdu). Pre prijatie kladného záveru o existencii naliehavého právneho záujmu je nevyhnutné jeho preukázanie, a to v čase rozhodovania súdu. Jednotlivé svoje konštatovania však súdy nižších inštancií nepodporili konkrétnymi žalobcom preukázanými skutočnosťami, čo zo samotných rozhodnutí vydaných v predmetnej veci priamo vyplýva. Z obsahu rozhodnutia súdu prvej inštancie, ako i odvolacieho súdu, preto možno dovodiť, že naliehavý právny záujem len prezumovali, v dôsledku čoho následne vyvodili nesprávny záver, že naliehavý právny záujem na požadovanom určení je daný. Samotné prezumovanie naliehavého právneho záujmu namiesto jeho náležitého preukázania však vo svojej podstate, vo vzťahu k právnomu posúdeniu existencie naliehavého právneho záujmu na požadovanom určení, predstavuje odklon od ustálenej judikatúry dovolacieho súdu (napr. uvedené rozhodnutie najvyššieho súdu sp. zn. 1Cdo/13/2010). Vzhľadom k uvedenému má dovolací súd za to, že bola naplnená podmienka prípustnosti dovolania žalovanej podľa ustanovenia § 421 ods. 1 písm. a/ C. s. p.

38. K uvedenému považuje dovolací súd za potrebné uviesť, že hoci z ustanovenia § 80 písm. c/ O. s. p. jednoznačne nevyplývala potreba preukázania naliehavého právneho záujmu, z ustálenej judikatúry najvyššieho súdu k predmetnému ustanoveniu je možné jednoznačne dovodiť nevyhnutnosť splnenia aj

tejto podmienky pre dosiahnutie úspechu v takomto konaní (napr. rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 1MCdo/7/2004, sp. zn. 1Cdo/91/2006, sp. zn. 1Cdo/13/2010). Preto ak súdom postačila na vyhovenie určovacej žalobe prezumovaná existencia naliehavého právneho záujmu namiesto preukázanej existencie naliehavého právneho záujmu, došlo vo vzťahu k splneniu nevyhnutnej podmienky pre vyhovenie určovacej žaloby (ktorou je práve preukázanie existencie naliehavého právneho záujmu) k odklonu od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu. Zároveň takouto právnou kvalifikáciou rozhodujúcich skutočností došlo aj k nesprávnemu právnemu posúdeniu veci. Predmetný záver akcentuje aj skutočnosť, že v zmysle právnej úpravy Civilného sporového poriadku nevyhnutnosť preukázania existencie naliehavého právneho záujmu pri žalobe o určení, či tu právo je alebo nie je, vyplýva už priamo zo zákona (§ 137 písm. c/ C. s. p.).

39. Pokiaľ teda odvolací súd dospel k záveru, že na určení neplatnosti všetkých právnych úkonov zaznamenaných v predmetnej notárskej zápisnici je žalobcom preukázaný naliehavý právny záujem, hoci v skutočnosti bol takýto naliehavý právny záujem len prezumovaný, odklonil sa od ustálenej praxe dovolacieho súdu, podľa ktorej nepreukázaná existencia naliehavého právneho záujmu v čase rozhodovania súdu vedie k zamietnutiu určovacieho návrhu. Jeho právny záver v tejto otázke preto nebol správny. Medzi stranami sporu musí existovať aktuálny stav objektívnej neistoty, ktorý je ohrozením právneho postavenia žalobcu a ktorý nemožno odstrániť iným právnym prostriedkom a zároveň platí, že je to práve žalobca, ktorý je povinný preukázať existenciu naliehavého právneho záujmu na požadovanom určení. Konkrétne okolnosti danej veci podľa názoru dovolacieho súdu odôvodňujú záver o nepreukázaní existencie naliehavého právneho záujmu žalobcu na určení neplatnosti uvedených právnych úkonov.

40. Pri aplikácii princípu argumentum a maiori ad minus je uvedený záver zároveň možné vzťahnúť a plne aplikovať aj vo vzťahu k žalovanou namietanému nepreukázaniu naliehavého právneho záujmu ku každému, t. j. konkrétnemu určovaciemu petitu, ktorého sa žalobca v konaní domáhal.

K dôvodu prípustnosti dovolania žalovanej podľa ustanovenia § 421 ods. 1 písm. b/ C. s. p.

41. Žalovaná zároveň v dovolaní uviedla, že rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od otázky, ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu nebola vyriešená a tvrdila, že vo výroku špecifikované prejavy vôle nie sú právne úkony, ale iba prejavy vôle naplňajúce jeden právny úkon.

42. Uvedený dôvod prípustnosti dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. b/ C. s. p. predpokladá, že právnou otázkou dovolací súd dosiaľ neriešil a je tu daná potreba, aby dovolací súd ako najvyššia súdna autorita takúto otázku (t. j. právne posúdenie veci odvolacím súdom, s ktorým dovolateľ nesúhlasí) vyriešil. Taktiež platí, že právna otázka, ktorú má dovolací súd vo svojom rozhodnutí riešiť, musí byť rozhodujúca (kľúčová) pre rozhodnutie vo veci samej. To znamená, že dovolací súd nemôže riešiť hypotetické otázky, ktoré nemajú, resp. v ďalšom konaní nemôžu mať vplyv na meritórne rozhodnutie, a ani akademické otázky, ktoré nemajú vôbec súvis s rozhodovaným sporom. Pre posúdenie, či ide o právnu otázku kľúčovú pre rozhodnutie vo veci samej, a teda aj pre posúdenie prípustnosti dovolania, nie je rozhodujúci subjektívny názor strany sporu, že daná právna otázka môže byť pre ňu rozhodujúca, ale výlučne záver súdu rozhodujúceho o jej dovolaní (pozri uznesenie najvyššieho súdu sp. zn. 3Obdo/28/2018).

43. Z obsahu odôvodnenia dovolaním napadnutého rozsudku odvolacieho súdu však vyplýva, že od vyriešenia otázky, či vo výroku špecifikované prejavy vôle sú právne úkony alebo iba prejavy vôle naplňajúce jeden právny úkon, nezáviselo dovolaním napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu. To záviselo od posúdenia existencie naliehavého právneho záujmu na požadovanom určení a následne od vyriešenia otázky pasívnej legitímácie žalovanej a posúdenia absolútnej neplatnosti úkonu podľa § 37 ods. 1 a § 39 Občianskeho zákonníka. Z uvedeného je zrejmé, že žalovanou v dovolaní vymedzená právna otázka nekorešponduje s právnou otázkou, od vyriešenia ktorej záviselo dovolaním napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu.

44. Na základe vyššie uvedeného dovolací súd konštatuje, že tento dovolací dôvod nie je vymedzený spôsobom uvedeným v ustanovení § 432 ods. 2 C. s. p.

K dôvodu prípustnosti dovolania žalobcu podľa ustanovenia § 421 ods. 1 C. s. p.

45. Vo vzťahu k prípustnosti dovolania žalobcu podľa ustanovenia § 421 ods. 1 C. s. p. z dôvodu nesprávneho právneho posúdenia veci odvolacím súdom, ktorý na daný prípad použil nesprávne ustanovenie Notárskeho poriadku je potrebné uviesť, že dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný (§ 440 C. s. p.). Dovolacím dôvodom je nesprávnosť vytýkaná v dovolaní (porovnaj § 428 C. s. p.). Pokiaľ nemá dovolanie vykazovať nedostatky, ktoré v konečnom dôsledku vedú k jeho odmietnutiu podľa § 447 písm. f/ C. s. p., je (procesnou) povinnosťou dovolateľa vysvetliť v dovolaní, z čoho vyvodzuje prípustnosť dovolania a označiť v dovolaní náležitým spôsobom dovolací dôvod. V dôsledku spomenutej viazanosti dovolací súd neprejednáva dovolanie nad rozsah, ktorý dovolateľ vymedzil v dovolaní uplatneným dovolacím dôvodom. Otázka posúdenia či sú, alebo nie sú splnené podmienky, za ktorých sa môže uskutočniť dovolacie konanie, patrí do výlučnej právomoci dovolacieho súdu (k tomu vid' napr. III. ÚS 474/2017). V tejto súvislosti osobitne platí, že len dovolací súd bude rozhodovať o naplnení predpokladov prípustnosti dovolania definovaných v § 421 ods. 1 C. s. p. (rovnako aj I. ÚS 438/2017).

46. Dovolací súd považuje za potrebné zdôrazniť skutočnosť, že argumentácia a jednotlivé formulácie žalobcu obsiahnuté v predmetnom dovolaní nedávajú - ani pri posudzovaní dovolania podľa jeho obsahu (článok 11 C. s. p.) - možnosť posúdiť, aká právna otázka by mala byť rozhodovacou praxou dovolacieho súdu riešená ustálene, prípadne by dovolacím súdom nebola riešená, resp. bola by ním riešená rozdielne. Žalobca totiž netvrdí, že odvolací súd sa svojim riešením určitej právnej otázky odklonil od zaužívanej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, alebo že táto otázka ešte nebola dovolacím súdom vyriešená alebo je riešená odlišne. Tvrdí jedine, že odvolací súd v bode 37 napadnutého rozsudku nesprávne posudzoval napadnutú časť rozhodnutia podľa ustanovenia § 49 Notárskeho poriadku, čím vec nesprávne právne posúdil. Z uvedeného je preto zrejmé, že dovolateľ nevymedzil uplatnený dovolací dôvod v zmysle § 432 ods. 2 C. s. p. v spojení s ustanovením § 421 ods. 1 C. s. p.

47. Vo vzťahu k žalobcom namietanému nesprávnemu právnomu posúdeniu vzťahujúcemu sa na výrok o trovách konania, dovolací súd poukazuje na znenie ustanovenia § 421 ods. 2 C. s. p., v zmysle ktorého dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a/ až n/ C. s. p. Rozhodnutie o nároku na náhradu trov konania, ktorého sa týka žalobcom namietané nesprávne právne posúdenie, je rozhodnutím podľa § 357 písm. m/ C. s. p. a preto dovolanie podľa § 421 ods. 1 C. s. p. podané proti takémuto rozhodnutiu nie je prípustné.

48. Vzhľadom k tomu, že konanie pred odvolacím súdom bolo poznačené existenciou vady zmätočnosti uvedenej s ustanovením § 420 písm. f/ C. s. p. (a to vo vzťahu ako k žalobcovi, tak i žalovanej) a žalovaná zároveň dôvodne namietala aj nesprávne právne posúdenie veci odvolacím súdom vo vyriešení právnej otázky, pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu (§ 421 ods. 1 písm. a/ C. s. p.), najvyšší súd napadnutý rozsudok odvolacieho súdu zrušil (§ 449 ods. 1 C. s. p.) a vec mu vrátil na ďalšie konanie (§ 450 C. s. p.).

49. Najvyšší súd zároveň, vzhľadom na účinky dovolacieho rozhodnutia aj pre ďalšie rozhodovanie o trovách konania, zrušil uznesenie Okresného súdu Michalovce č. k. 22Cb/37/2010-440 zo dňa 20. januára 2017, ktoré je svojou povahou závislým výrokom k zrušenému meritórnemu rozhodnutiu, a teda účinky zrušenia sa musia vzťahovať aj na toto, dovolaním nenapadnuté, rozhodnutie.

50. S poukazom na ustanovenie § 439 písm. a/ C. s. p. dovolací súd konštatuje, že tu nie je viazaný rozsahom podaného dovolania, keďže v prípade závislosti výrokov môže dovolací súd prejednať aj závislý výrok bez toho, aby bol dovolateľom napadnutý. Účinky dovolania sa tak vzťahujú aj na nenapadnutý, ale závislý výrok. Závislosť výrokov od seba závisí od konkrétneho právneho vzťahu. O

závislosti možno hovoriť vtedy, ak medzi výrokmi existuje istý vzťah prejudiciality. Judikatúra najvyššieho súdu (R 73/2004) ustálila, že závislým výrokom môže byť nielen dovolaním nedotknutý výrok tvoriaci súčasť napadnutého rozhodnutia, ale aj výrok, ktorý je obsahom iného, samostatného rozhodnutia v danej veci.

51. Výdanie uznesenia o náhrade trov konania v konkrétnej výške je jednostranne závislé od existencie právoplatného rozhodnutia vo veci. Zrušením rozsudku odvolacieho súdu uznesenie o výške náhrady trov konania ako závislé rozhodnutie stratilo svoj podklad. Bez nadväznosti na predchádzajúce (zrušené) rozhodnutie by zostalo uznesenie o výške náhrady trov konania osamotené, strácalo by rozumný zmysel, čo by zároveň odporovalo princípu právnej istoty (obdobne vid' napr. nález ústavného súdu sp. zn. I. ÚS 549/2015 a uznesenia najvyššieho súdu sp. zn. 2Cdo/173/2008, 2Cdo/267/2008, 1MCdo/14/2010, 1Cdo/36/2011, 6Cdo/201/2012, 4Cdo/52/2014 a 2MObdov/4/2012).

52. V ďalšom konaní bude odvolací súd viazaný právnym názorom dovolacieho súdu vysloveným v tomto uznesení (§ 455 C. s. p.). Zohľadniac všetko uvedené odvolací súd svojím procesným postupom odstráni všetky vytýkané nedostatky a s poukazom na ustanovenie § 390 C. s. p. vo veci meritórne rozhodne (vid' rozhodnutia ústavného súdu sp. zn. III. ÚS 379/2017, III. ÚS 5/2018, I. ÚS 227/2018).

53. Ak dovolací súd zruší rozhodnutie a ak vráti vec odvolaciemu súdu, rozhodne tento súd o trovách pôvodného konania a o trovách dovolacieho konania (§ 453 ods. 3 C. s. p.).

54. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

#### **Poučenie:**

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.